

Nyhedsbrev

Frivilliggruppen ved Silkeborg Museum

Nyhedsbrev nr 26

(Nyhedsbrevet er til e-læsning, - dårlig billedkvalitet ved print)

Maj 2015

Koordinator møde

Referat – koordinatormøde mandag den 11. maj 2015 på Hovedgården

Afbud: Ingelise Nielsen

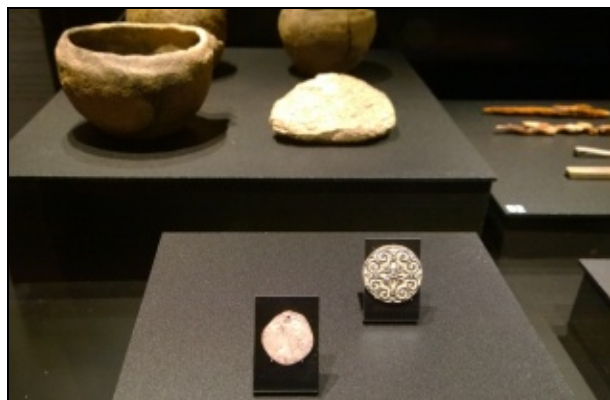
Referent: Grete Juhler

Nyt fra museet/Ole Nielsen

Udstillingen "Undervejs" har taget meget tid og mange kræfter her i foråret. De ansatte skal nu til at afspadsere de mange overarbejdstimer, de har haft i forbindelse med udarbejdelsen af udstillingen.

Det var en flot åbning. Der var ca. 250 gæster, der blev trakteret med tapas og ikke mindst en overvældende motorvejskage. Trafikminister Magnus Heunicke åbnede udstillingen og Silkeborg mandskor var et rigtig godt islæt.

Det påtænkes at lade udstillingen vare til åbningen af motorvejen i september 2016, da den til den tid, vil være meget aktuel. Bestyrelsen skal høres.

"Undervejs" udstillingen, bl a med smykke fundet af Erik Olesen, Detektorgruppen (Foto Jørn F)

Udviklingsarbejdet på Silkeborg Kulturmuseum går fremad. Der skal tænkes ind at finde ud af, hvad der skal ske på Hovedgården. Dog ligger Papirmuseet højt i prioriteringen.

Bestyrelsen for Kulturmuseet har været på studietur til Amsterdam for at få inspiration til, hvilken vej museet skal gå. Det er vigtigt, at museet finder netop sin vej. Bestyrelsen skal mødes en dag sidst i maj for at samle op på alle indtrykkene og komme frem til, hvad Museet skal arbejde frem imod.

I foråret har der været 2 dialogmøder med kommunen for at få tilført flere penge til museets drift og udvikling. Der skal ansættes en PHD'er, og den lønbyrde kan museet ikke løfte med det nuværende tilskud.

Ole Nielsen er i gang med at tænke kulturhovedstad 2017 ind i Museets planer. Planen er, at lave en udstilling med titlen "FACE". Ideen er udsprunget af en undring over, hvad der er så fantastisk ved Tollundmanden. Hans hoved er så unikt, og ansigtssymboler betyder meget i kommunikationen mellem mennesker. Hvordan har vi opfattet os selv gennem tiderne? Måske låne Thorvaldsens dødsmaske for at vise fikseringen af personligheden. Udstillingen bliver interaktiv, og vil få et efterliv, da det bliver en rejseudstilling. Ole Nielsen har taget initiativ til at temaet også bliver taget op af

de øvrige kulturinstitutioner i Silkeborg, og at institutionerne vil søge penge sammen. Udstillingen skal stå i 2017 og skulle gerne hæve museet til "next level".

Grete Juhler spurgte om begrundelsen for, at Museet ikke er åbent om vinteren, og det skyldes mangel på økonomiske ressourcer. I Silkeborg får museet 54 kr. på borger pr. år. Sammenlignet med Randers, der får 98 kr og Syddjurs, der får 87 kr. pr. borger.

Karen Buhl spurgte om kommunen har afsat flere ressourcer til at ordne haven, for der bliver lavet flere ting fra kommunens side end før. Gartnergruppen gør et meget stort arbejde for at få haven til at fremstå velplejet. Hovedgården og Arbejdermuseet trænger til at blive malet. Kommunen kender til problemerne.

Arbejderboligen (Foto JørnF)

Ros til Martin Jacobsen for at have foranlediget, at det store banner (6x8meter) er blevet sat op på gavlen på huset ved siden af Jaco.

Grete Juhler foreslog, at der kom et messingskilt op på arbejdermuseet, der fortalte

om husets enestående historie. Det udløste en snak om, at lave en QR kode ved museet og naturligvis også ved andre historiske bygninger i Silkeborg.

Lissa tilbød at frivillige kunne hjælpe med at flytte tingene op fra kælderen, når de skal på Magasin.

Lissa foreslog også, at man som gæst på museet kunne sende et E-kort til familie, venner og bekendte. På den måde får museet rigtig god PR, for mund til mund metoden er absolut god.

Lissa spurgte ind til det påtænkte kursus for miniguiderne samt museets kustoder. Lissa kontakter Berit Kvorning og aftaler eventuelle datoer, som hun sender til Ole Nielsen.

Opdatering af frivilliglisten/alle

Lissa og Jannie er ved at opdatere frivilliglisten og vi gennemgik den nuværende.

Koordinatorerne fortæller om de enkelte gruppers arbejde siden sidst

Distributionsgruppen/Ole Skjærbæk

Distributionsgruppen har fået to nye medlemmer siden sidst. Gruppen arbejder godt og de tager selv nye initiativer. Lige nu er gruppen i gang med at uddele foldere til hoteller, campingpladser m.m.

Gruppen har uddelt årsskrifter, forårsprogrammer og plakater til udstillingen.

Jul til julgruppen/Ellen Schou

Årets gaver har stået i monterne fra jul til påske. For øjeblikket er monterne ikke i cafeen.

Gave fra tidl stationsmester Lysbro station (Foto JørnF)

Miniguidegruppen/Lissa Skov Hansen

Alle har fået vagtskema og guiden til udstillingen udleveret. Vagtskemaerne bliver sendt ud 17. eller 18. juni.

Fotogruppen/Erik Vinther Andersen

Gruppen arbejder individuelt. Bent Ove Pedersen dækker Papirfabrikken. Fotograferingen af billeder og malerier, der er opmagasineret i Buskelund er gået i stå. Erik Vinther Andersen håber, det snart kommer i gang igen. Gruppen kunne tænke sig en kontaktperson. Desuden ville det være en god ide at få en form for serverløsning evt. dropbox.

IT-gruppen/Verner Rønnow

Arbejdet er nemt at overskue. Verner Rønnow har lavet lidt af det, Anja lavede på Blicheregnens museum og lidt af det, Inger Skjærbæk lavede. Besøgstallet på hjemmesiden er faldet.

Verner Rønnow er tilfreds med tingenes tilstand.

Verner Rønnow efterlyser netbutikken, hvor bliver den af??? Den engelske version mangler stadigvæk.

Informationsgruppen/Jørn Froberg

Det er længe siden, der er udkommet et nyhedsbrev, men Jørn har en del stof, og

Jørn vil sende en indholdsfortegnelse til gruppen.

Jørn spurgte, om nyhedsbrevet fremadrettet skal sendes ud til alle medlemmer af Museumsforeningen for Hovedgården. Det var der bred enighed om. Man kunne evt. sende et link til medlemmerne?

Detektorgruppen/Jørn Froberg

Der er ikke sket ret meget. Gruppen får af og til en henvendelse fra museet om, at der er nogle, der er interesserede i at arbejde med detektor.

Jørn har en aftale med den landmand, der ejer jorden, hvor Grauballemanden blev fundet. Ellers laver Jørn Froberg aftaler med Peter Mohr og Karen Rysgaard.

Der er ikke nyt om detektorkurset.

Praktiske gruppe/Carl Ejnar Døssing

Carl Ejnar har valgt at stoppe som koordinator og frivillig i gruppen. Grete Juhler takkede Carl Ejnar for samarbejdet, og det store arbejde og engagement, han har lagt i den praktiske gruppe.

Carl Ejnar vil fortsat gerne være miniguide. Planlægningen af opgaver blev vendt. Verner Rønnow foreslog, at opgaverne kunne lægges ud på nettet, og så kunne gruppens medlemmer byde ind.

Ole Skjærbæk synes, at langtidsplanlægning vil være hensigtsmæssig for alle parter, for det er svært at byde ind, når anmodninger om hjælp kommer med kort varsel før arbejdet skal udføres.

Grete Juhler indkalder gruppen til møde først i juni, for at få en ny koordinator og for at finde en løsning med hensyn til planlægning og koordinering.

Gartnergruppen/Karen Buhl

Der er ikke så meget at lave i haven som før, da kommunen går mere ind i arbejdet igen. Gerda og Ulrik Hansen laver meget i haven.

Karen efterlyser en haveplan. Måske er der lavet en overordnet haveplan, da den nye bygning blev bygget. Karen undersøger sagen.

Formidlingsgruppen/Ingelise Nielsen (var ikke til stede, men havde sendt bemærkninger)

Preben Strange har lavet en historisk vandretur søndag den 19. april til Balle Kirkeby og byens nærområde med et blik til motorvejsudgravningen ved stedet. Antal deltagere var 63.

Ingelise Nielsen har lavet en historisk vandretur søndag den 10. maj til Silkeborg bad, byens naturperle med Arnakkekilden og med kurbad fra 1883 – 1983 og ved tyskerens hovedkvarter fra 1942-1945 og med Kunstcenter fra 1996 og frem.

Antal deltagere var 82

Ove Østergaard laver en historisk vandretur til Laven og nærområdet. Også en naturperle og med spændende digtere i tidens løb. Mødested ved P pladsen ved banen i Laven kl. 14.00. Husk kaffe.

Gruppen har planlagt efterårets 3 historiske vandreture.

Gruppen er gået i gang med at planlægge årets frivilligudflugt, som er torsdag den 24. sept. kl. 09.00 Sæt kryds i kalenderen. Nærmere om sted og indhold på næste koordinatormøde.

Kaffeselskaber /PR på Torvet

En glædelig overraskelse er, at bliver arrangeret kaffeselskaber i år de 4 søndage i juli. Temaet er "Historien om Arbejderboligen". Ellen Schou bliver primus motor, og finder selv hjælpere. En forudsætning er, at der bliver den nødvendige omtale af arrangementerne.

Der bliver ikke PR arrangement på Torvet i år. Medlemsforeningens bestyrelse har besluttet at starte forberedelserne tidligere og udarbejde en handleplan/hvidbog i forbindelse med arrangementet.

PR-arrangement Torvet 2013 (Foto Erik Vinther Andersen)

Gode ideer til Kommende frivilligmøder:

- At lade de enkelte frivilligrupper tale sammen
- Fremvisning af konservatorværkstedet og kælderen- efterår 2015
- Besøg på Papirmuseet
- Besøg på Lokalhistorisk arkiv
- Foredrag med Lis Taulov

Eventuelt, herunder fastsættelse af flere kommende mødedatoer

- Museet har nogle undervisningskasser. Bruges de? Kunne de opdateres og lånes ud? De kunne evt. bruges til PR arrangementet på Torvet.

- For nogle år siden havde en frivilliggruppe et fyraftensarrangement en torsdag med sang og juleklip.

Måske kunne det arrangement laves igen i december måned i år. Grete Juhler spørger Ole Nielsen, om det kunne være en ide.

Julearrangementsgruppe: Ellen Schou, Grete Juhler, Lissa Skov Hansen, Jørn Froberg. Hvis Ole Nielsen giver grønt lys, indkalder Ellen Schou til planlægningsmøde først i juli måned.

- Jørn Froberg kom med et forslag om at lave et arrangement: "HVAD ER DET", lidt ligesom Piet van Deurs udsendelser i sin tid.

Kommende mødedatoer:

Tirsdag den 18. august kl. 16.00 på Hovedgården.

Møde i forbindelse med næste frivilligmøde, Lissa og Grete melder snarest en dato ud.

Onsdag den 13. januar 2016 kl. 16.00 på Hovedgården.

Frivilliggruppens møder med fagligt indhold

Museumsforeningen inviterede frivilliggruppen ved Hovedgården til fagligt møde d. 13. nov 2014.

Efter velkomst af Preben Strange og præsentation af koordinatore og grupper gennemgik Grete Juhler en folder udarbejdet om forhold mv for de frivillige.

Frivilligmøde 13 nov 2014 (Foto JørnF)

Efter en kaffepause fortalte Preben Strange om lokale soldater-skæbner efter krigen i 1864, og der var en rundvisning i museets udstilling om krigen.

Frivilligmøde 13 nov 2014 (Foto JørnF)

Forårets faglige møde blev afholdt d. 5. februar

Foreningens formand Preben Strange bød velkommen. Herefter gennemgik arkæolog Karen Boe museets jernalderudstilling for en spørgelysten frivilliggruppe.

Efter en kaffe, kage og fri snak holdt Keld Dalsgaard et munter indlæg under titlen

Frivilligmøde 5 feb 2015 (Foto Erik Vinther Andersen)

"Hvordan er det kommet så vidt" om Theodora Lang og hendes virke. Udgangspunktet var kvindelige "fyrtårne" i Silkeborg, og at det i år er 100 år siden kvinderne fik valgret.

Lissa Skov

Vandretur d. 6. september 2014: Fra rensdyrjæger til jernbanebyggeri

Lørdag, den 6. september valgte 20 interesserede at deltage i Silkeborg Museumsforening arrangement på hver sin side af kommunegrænsen ved Bøllingsø. Under overskriften "Historisk vandretur – lær din kommune at kende" kunne museumsinspektør Vibeke Juul Pedersen fra Museum Midtjylland og vores egen Peter Mohr Christensen levende fortælle om det mangfoldige liv, der har udspillet sig omkring Bøllingsø.

(Foto Martin Jakobsen)

Helt tilbage fra en gruppe rensdyrjægere fra slutningen af sidst istid over Klosterlundbo-pladsen fra den tidlige Maglemosekultur. Fra en, i landskabet imponerende placeret, bronzealderhøj, til spor efter jernudvinding. Frem til man begyndte at udvinde tørv i

1870'erne og denne industris indflydelse på, hvordan jernbanen kom til at løbe fra øst til vest i Jylland.

Peter Mohr (Foto Martin Jakobsen)

Bøllingsø er Danmarks højest beliggende sø. Søen har ingen tilløb, men et afløb til Funder Å og dermed Gudenåen og mod nord-vest er afløbet begyndelsen på Karup Å. Bøllingsø blev forsøgt tørlagt i 1870'erne for, efter tabet af Sønderjylland, at indvinde mere landbrugsjord. Det lykkedes ikke at få området tørt nok til landbrugsdrift, og det blev i stedet stærkt udnyttet til tørvegravning frem til 1970'erne. Særligt i perioden omkring Første og Anden Verdenskrig var der intensiv tørvegravning i området, hvor man kom så langt som 6 meter ned i tørv.

Umiddelbart ved bredden ligger Klosterlundbopladsen. Der har sandsynligvis været et rigt dyreliv i og omkring søen, da der er tegn på flere bopladser fra Jægerstenalderen. Klosterlundbopladsen blev første gang udgravet af Nationalmuseet i 1936. På daværende tidspunkt blev bopladsen be-

tragtet som Danmarks ældste – cirka 9000 år gammel, men sidenhen har man kunnet konstatere, at der allerede var menneskelig aktivitet i området 2000 år tidligere, altså for 11000 år siden.

Martin Jakobsen

Vandretur Sorring d. 20. september 2014

Vandretur med 45 deltagere i Sorring.

(Foto Freddy Lillebo)

Sorring og omegn er siden 1700-tallet blevet kaldt Pottemageregnet. Den gang var der ca. 50 pottemagere, hvilket var imponerende i forhold til resten af landet. Museets tur tager derfor afsæt i den førende pottemager, som er den eneste, der er tilbage her ca. 250 år efter. Sorring Lervarefabrik ejes nu af 8. generation. vi får en by-rundvisning af 7. generation, nemlig Tut, som er hele egnens "mor". hun fortæller om og viser os alle de gamle huse, som hun kan huske eller har fået fortalt om, da hun var barn. Hvis der var noget, Tut ikke kunne huske, var der hele tiden en lokal, der kunne supplere. Der var en rigtig hyggelig stemning, for Tut var en god fortæller med lune. "Her står vi midt i Gadekæret", sagde Tut pludselig, da vi stod på Brugsens parkeringsplads og så på bindingsværkshuse. Tut havde mange gamle billeder af huse, erhverv og personer. Sorring var en driftig by med mange

erhverv(håndværk og detailhandel), men som i alle andre mindre byer er de lukket en efter en.

Tut, Sorring Lervarefabrik (Foto Freddy Lillebo)

Det er seje og aktive folk på egnen, der gør noget ved problemer i stedet for at være passive. I 1700-tallet udnyttede man leret og lavede potter for at bedre indtjeningen i landbruget. I 1900-tallet startede man Sorring solbær til erstatning for de mange små håndværk og butikker, der lukkede p.g.a. tidens ugunst. En lokal beboer benyttede lejligheden med 45 deltagere på turen til at gøre reklame for projektet. Her i begyndelsen af 2000-årene står man igen sammen og protesterer mod lukning af Sorringhus Ældrecenter. Også her benyttede en lokal beboer sig af, at der var mange samlet. Han standsede byrundturen, for at høre, om der var nogle, der ville være med i en underskriftsindsamling som protest. Så alle muligheder udnyttedes på Sorringegnen.

Efter byrundturen kom vi indendøre på Sorring Lervarefabrik, som vi så og hørte om før og nu. Igen mange gamle billeder. Tilhørerne var så opslugte af stedet og historien der, at det var svært at få dem ud derfra igen, selv ved at true med, at der så ingen kaffepause blev. Atmosfæren og de gamle minder var dog for interessante, så kaffen blev indtaget efter foredraget rundt om i byen, både ved kirken og "i gadekæret". Vel ude i den friske luft fortalte Jorn-ekspert Dorthe Kirkeby Andersen om Asger Jorns arbejde på Sorring Lervarefabrik for at lære faget i 1953. Jorn dekorerede mange fade og nogle høje vaser, som Dorthe havde billeder af, så vi kunne se det. Jorn havde ingen penge, så han havde aftalt med Silkeborg Museum (som også var Kunstmuseum dengang),

at de skulle betale mod at få nogle af værkerne. Jorn havde store overtagelsesevner, idet han fik 25% af museets årsbudget, men handelen blev jo en fin start på museets store Jorn-samling. En fin satsning fra museets side, viste det sig. De store ler-ting var for dyre at købe, så for at Jorn også kunne tjene lidt, dekorerede han helt små skåle, som folk havde råd til at købe. Det var Tuts far, der havde viden og erfaring til at hjælpe Jorn, og det var hun naturligvis stolt over. En virkelig god måde at tilbringe en lørdag eftermiddag på, synes jeg - og det var der også andre, der synes, for et par uger senere mødte jeg en af deltagerne i Silkeborg, og hun takkede for den dejlige tur, museet havde lavet - "det snakker vi stadig om i Sorring" som hun sagde.

Ingelise Nielsen

Vandretur d. 25. oktober 2014 i Silkeborg by

Vandreturen i Silkeborg var med temaet 1864 og turleder var Preben Strange.

op på bakken og meget forsigtig indtog byen.

P-pladsen Iskælderdaalen (Foto JørnF)

I et strålende vejr mødtes ca. 70 interesserede i Iskælderdaalen. Første punkt for turen var Århusbakken, hvor de fik at vide hvordan prøjserne den 24. april 1864 klokken 4 om eftermiddagen pludselig dukkede

Havnen ved foden af Århusbakken (Foto JørnF)

De var blevet lidt skræmt af at Hjejlen lå på sin vinterplads og med skorstenen lagt ned, hvorfor de troede det var en kanonbåd. Der skulle skaffes mad og plads til dem, for de kunne ikke komme videre nordpå, da Dalgas med sine ingeniørsoldater havde af-

brudt Viborg broen. Først den 25. april var broen klar og på dette tidspunkt var hærens 4. Division kommet over på Mors. Dette første møde med besættelsesmagten var ikke noget positivt møde, da soldaterne plyndrede byen ved selv at slå butiksruder ind og bryde ind i butikker og værtshuskældre og tage hvad der var af spiritus og madvarer.

På Hovedgården hørte vi om soldaterne og deres familier, herunder hvordan der blev lavet indsamlinger i byen til både soldaterne ved fronten, men også at man tegnede 4 skillings subskriptioner til uddeling til de 34 familier. Der gjordes hold ved Arbejdermuseet og invaliden Hans Chr. Nielsens lideseshistorie blev fortalt.

I Østergade hørte vi om Afholdshotellet, der efter initiativ af den tidligere ambulancesoldat Chr. Sørensen Thomaskjær, blev tegnet af Rosen og opført i 1884. Ved indvielsen udtalte han, at hvis vand blandes med alkohol, da går det hele ad Hekkenfeldt til med hele krammet. Ved afslutningen udtalte han fromt ønsket om, at den dag måtte komme, hvor alkohol blev lige så sjældent som rosenolie.

Vi kikkede ned ad Godthåbsvej, hvor tidligere gasværket lå og hvor Niels Peter Andersen var fyrbøder indtil han fandt sin død på vejen op mod Dybbøl Mølle den 18. april. Han lå på siden med opknappet sele-tøj og med blod i hovedet. Hans sidekammerat fra Silkeborg Jens C. Jensen kunne kende ham på bakkenbarterne.

På Torvet så vi Underhuset, der i nogle år gav et kummerligt udbytte til invaliden Hans Chr. Nielsen og hans familie efter at de var blevet smidt ud af arbejderboligen på Hovedgården på grund af hans manglende arbejdssevne.

Kirkens opførelse blev lagt i hænderne på en anden af deltagerne i krigen, nemlig mu-

termester Hans C. Wilkens og lige over for i Fredens hus boede invaliden Otto Nielsen med sin familie.

(Foto JørnF)

Omme i Tværgade 16 hørte vi om Otto Nielsens liv som skomager og de besværligheder hans sår fra krigen gav ham i den daglige kamp for, at skaffe udkommet til en stadig voksende familie. Han kunne ikke længere tåle, at sidde så meget ned og gav sig derfor til at sejle rundt med turister i en hånddrevet hjulbåd, ligesom han havde et røgeri i baggården. Hans datter Anine endte med at blive gift med købmand Knap og boede i den gamle fødeklinik ved Hovedgården.

I Vestergade 31, hvor Bog og Ide nu ligger, boede veteranen Niels Jensen, der igennem 50 år var medlem af Drewsens orkester og derudover solgte herretøj og helbredte folk for gigtlidelser.

Friboligen i Hostrupsgade er opstået ved at mange af de gamle veteraner igennem mange år indbetalte månedligt 4 skilling indtil der i 1872 var penge nok til at opføre den første del af ejendommen. Gamle Mogens Petersen fra Silkeborg station havde som invalid efter slaget den 18. april fået et job som stationsbud, da banen blev indviet i 1871, og da man i 1890 ville forflytte ham til Skive, bad han så mindeligt om at måtte blive, da ellers hele hans opsparing i friboligen

ville gå tabt. Han fik lov til at blive og fungerede til sin død som kasserer i Våbenbrødrene.

Embedsmandskvarteret med Det gamle Apotek, Fibigers hus, Birkedommer Drechsels hus og Præstegården blev gennemgået, ligesom der blev kikket ned ad Søgade mod det gamle sygehus i nr. 30. Ikke mindst blev der talt om redaktør H. P. Sørensen og hans Silkeborg avis, der i dag er kilde til meget af den viden, vi har om bl.a. 1864.

Turen blev afsluttet med en gennemgang af de endnu bevarede gravsten på den gamle kirkegård for de gamle krigsveteraner og deres familier, Anders Larsen, Anine Knap, Georg Chantelauze, Otto Nielsen, Dines Christensen, H.C.Wilkens og Mads Jensen

Gravsten over veteranen Mads Jensen (Foto JørnF)

Vandretur d. 19. april 2015 til Balle Kirkeby

I det dejlige forårsvejr fik 67 fremmødte af Torben Vinderslev Nielsen en sprudlende fortælling om stort og småt i Balle Kirkeby.

Torben Vinderslev Nielsen (Foto Preben Strange)

Vi startede inde i den gamle kvadrerstenskirke med senere påsat saddeltårn. Her hørte vi om bælgræderens problemer med at holde sig vågen, når organisten spillede på orglet og arbejdsfordelingen omkring

morgen- og aftenringning med den gamle kirkeklokke. Loftslamperne var skænket af Fischer på Vester Kejlstrup. Ved en restaurering af kirken i 1961 blev det konstateret, at der ikke var en hemmelig løngang til klosteret ved Gubsø.

I våbenhuset var der opsat en mindetavle for Jens Bekman, der faldt den 18. april 1864 ved Rønshave batteriet på Als.

Ude af kirken bevægede vi os først mod den vestlige udkant af byen, hvor vi hørte om den gamle skole og dens lærere og elever. Det var en rigtig landsbyskole med ribbe i gården og gammeldags dassers. Når lærer Knudsen skulle synge til en begravelse fik eleverne fri og for øvrigt gik de kun i skole hver anden dag.

Forsamlingshuset var fra 50'erne og i den ene ende blev der på et tidspunkt indrettet skole. Ved siden af lå brugsforening nummer to- Den gamle lå tidligere op ad kirkegårdsdiget, men blev nedbrudt under en af

de mange vejudvidelser af Viborgvejen. Fra 2015 er døgnkiosken også nedlagt, så nu er den sidste forretning i Balle Kirkeby forsvundet.

Hele forsamlingen kom helskindet over Viborgvejen og på det nuværende Hestehaven så vi hvor smedens hus, savværket og telefoncentralen havde ligget. Vi hørte om brødrene Hedegård, der kunne spille på alt, ligesom de var medlem af utallige orkestre. De spillede i Bjerregårds orkester, Johs. Jensens symfoniorkester og i det Kongelige Ka-

pels orkester. Hertil kom at utallige lokale har modtaget undervisning hos dem.

Torben Vinderslev overtog ejendommen efter deres død og har her opført en ny villa med den smukkeste udsigt over Gubsø og den nye motorvej.

Vel returneret til kirken serverede Torben kaffe og chokolade til dem, der ikke selv havde med. Han modtog et velfortjent bifald for at have delt sin store viden om områdets lokalhistorie.

Preben Strange

Vandretur d. 20. maj 2015 til Silkeborg Bad

Historisk vandretur til Silkeborg Bad søndag, den 10. maj 2015 med 82 deltagere, arrangeret af Formidlingsgruppen.

Vi havde for et halvt år siden skrevet i Museets program, at turen skulle foregå i nyudsprunget skov, og så krydset fingre for, at det passede med 10. maj. Og vi var heldige. Vi var omgivet af den helt særlige lyse grønne farve, der går et helt år, inden vi ser igen. Ydermere var det hele badet i sol og flere af de gamle rhododendronbuske blomstrede, hvor der var læ.

(Foto Freddy Lillebo)

Det var i disse fantastiske rammer, Silkeborg Vandkuranstalt blev skabt i 1883, så stedet har noget mere end 100 år på bagen.

Arnakkekilden (Foto JørnF)

Jeg bød velkommen til et kort kurophold og fortalte om baggrunden for Kurbadet, bl.a. Arnakkekilden med jernholdigt vand, bygningerne og deres arkitekter, åbningstider, typiske kurgæster m.m. fra åbningen i 1883 til 1943, hvor "Badet" blev hovedkvarter for tyskernes ledelsesfunktion. I takt med fortællingen, sendte jeg billeder rundt om emnerne.

Så fortalte Peter Fahnø fra Bunkermuseet om krigsårene 1943-45 og om baggrunden for, at tyskernes ledelsesfunktion flyttede fra København til Silkeborg. Hvordan tyskerne brugte bygningerne, og lavede adskillige bunkers på området. Nogle er åbne og blevet til museum og Bunkermuseet holder flere af bunkerne åbne til "Bunkers by night" en gang om året, hvor hele området er levendegjort. Peter Fahnø fortalte også om de næsten 4000 tyske flygtninge, der boede i træbarakker på "Badets" grund indtil 1947, hvor de kunne komme hjem. For nylig kom der en tysker på besøg. Han var født på "Badet" i 1947, og han ville se stedet. Han var henrykt over det smukke sted.

Derefter fortalte jeg om renovering af Vandkuranstalten/Kurbadet efter krigen, og

hvordan det voksede, bl.a. med støtte fra amterne. I 1960'erne blev det mere populært at tage med Tjærborgpræsten til Mallorca end at tage på Kurbad i Danmark, og da amterne fjernede tilskudet, lukkede stort set alle kurbade i Danmark. Der var 3 store kurbade i Silkeborg, og Silkeborg Bad var det første, og efter 100 år det sidste i byen, der gav op.

Jeg fortalte om "Badets" videre omtumlede skæbne, indtil det blev kunstcenter. Efter de koncentrerede fortællinger, gik medlemmer af formidlingsgruppen med deltagerne rundt i parken, og så de omtalte bygninger udefra, samt forbi Bunkermuseet og ned til Arnakkekilden, som nogle drak vand fra. Så nu forventer vi sunde museumsgæster. Nogle gik lange ture, og nogle drak kaffe ved parkens borde.

Ingelise Nielsen

(Peter Fahnø fortæller om Badet og tyskertiden (Foto Freddy Lillebo))

Vandretur d. 31 maj 2015 til Laven

Søndag den 31. maj ar der historisk vandretur i Laven med ca. 45 deltagere, det på trods af at vejret var noget ustabilt. Heldigvis var der tørvejr under hele vandreturen.

Jørgen Danielsen fra Linå var vores guide. Han var postbud i Lavenområdet fra 1960 til 1995, og han havde derfor oplevet den vold-

somme ændring af dette bysamfund i disse år med butiks-og virksomhedslukninger. Vi startede på stationspladsen. Jørgen Danielsen fortalte om, hvordan det var at være postbud i tresserne, indtil stationsbygningen blev nedlagt i 1968.

Laven station

Herfra gik turen videre ad Slangebakken. Her er der bygget en del huse siden hans tid som post, men han kunne levende fortælle om de ældre huse og om de mennesker, der boede i dem.

Bag Kjærs Mølle kunne vi se resterne af den tidligere mølledam. Møllen var i flere hundrede år den eneste bebyggelse i det område, som i dag er Laven stationsby. Først efter banens indvielse i 1871 tog udviklingen fart.

Kjærs Mølle

Kaffen blev indtaget på stationspladsen, og vi begav os herefter langs banen til Nis Petersens hus og det mindesmærke (sten og buste) der i 1950 blev opsat lige overfor det hus, hvor han boede. Undertegnede fortalte kort om hans liv og digtning. På vejen tilbage til stationspladsen kunne Jørgen Danielsen fortælle flere anekdoter om de huse, vi passerede.

Stor tak til Jørgen Danielsen fordi han ville afse tid til at fortælle om Lavens "nære" fortid.

Interesserede læsere kan finde flere oplysninger om Laven i *Linaa Sogns Historie*.

Ove Østergaard

Julsø mellem Himmelbjerget og Laven set fra voldstedet Gammelkol, Laven. I forgrunden Dynæs. (Foto JørnF)

Frivilligudflugten til Aarhus d. 23. okt 2014

Årets udflugt var planlagt med et besøg på det nye Moesgård Museum. Herefter lidt information ved Birthe Froberg om Aarhus Teater efterfulgt af frokost på Café Hack. Så skulle vi gå til Aarhus Domkirke, hvor Grete Juhler ville fortælle og vise rundt, både ude og inde. Til sidst et besøg i Vikingemuseet under Nordea på Skt. Clements Torv. Her ville Ove Østergaard give en introduktion. Et spændende program, men alt gik dog ikke helt som planlagt, herom senere !

(Foto Erik Olesen)

Bussen kom som planlagt fra Thorning, og vi var klar til afgang, og dog ! Der opstod lidt forvirring, da det viste sig, at det var lidt problematisk at få plads til alle, vi var flere deltagere, end der var sæder i bussen. Ingelise lavede et navneopråb, og derefter en kraftig henstilling til dem, der ikke var blevet nævnt, om at forlade bussen.

Det viste sig, at der kun var et navn, der ikke passede, men her var tilmeldingen foretaget, nok endda som en af de allerførste. Enden på det hele blev, at der var en mere med bussen, end der var pladser til, og her trak Susanne det korteste strå, så hun måtte

nøjes med en plads på gangen. Hun havde jo også en del aktiviteter under køreturen, sammen med Drengene

Ingelise fra Formidlingsgruppen bød velkommen, og gav ordet til Ole Nielsen, som bl.a. havde fået hvervet som forsanger til den obligatoriske morgensang. Valget var faldet på "Det lysner over agres felt". Herefter gav Ole en introduktion til turens første besøg, det nye Moesgaard.

Den imponerende bygning er tegnet af Henning Larsen arkitekterne. Bygningen dækker i alt et areal på lidt over 15.000 m². Det har kostet omkring 380 mio. kr. at bygge, og hertil kommer omkring 100 mio. kr. til de nye udstillinger, så sammenlagt har det været en udskrivning på knap ½ mia. kr. Ole havde været til "Dronningerunde" derude, idet han havde deltaget i indvielsen den 11. oktober. Her havde dronningen meget ramende omtalt bygningen som en græstørv, der var løftet op, hvorefter der var "puttet" et museum ind under tørvten.

(Foto Erik Olesen)

Da frokosten først var 13.30 serverede Susanne og Drengene kaffe og sandwich i bussen. Herefter fortalte Birthe Froberg om Aarhus Teater.

Aarhus Teater er tegnet af arkitekten Hack Kampmann, manden bag flere af datidens

mest markante offentlige bygninger i Århus – bl.a. Marselisborg Slot, Toldboden, Erhvervsarkivet og Århus Katedralskole. Udsmykningerne er udført af billedkunstneren Karl Hansen-Reistrup, mens Holberg-figurerne i frisen på teatrets facade er skabt af professor Hans Tegner.

Århus Teater (m vinduespudser) (Foto JørnF)

Bygningen er opført i 1890'erne i "Skøn virke stilen", og indvielsen fandt sted den 15. sept 1900. Teatret er Danmarks største landsdelsscene, med 4 scener, omkring 100.000 gæster årligt fordelt på 400 forestillinger, og 150 faste ansatte. Bygningens tilstand er desværre ikke for god, så der er lavet en 10 års plan for renovering, med et budget på i alt 54 mio. kr.

Som nævnt flere gange, var første besøg det nye Moesgaard Museum. Bussen holdt på P-pladsen ved det Gamle Moesgaard, så der var en lille spadseretur op til det nye museum. Her kunne vi rigtig fornemme, hvor imponerende bygningen er, og hvor fint tilpasset den er i det smukke herregårdslandskab derude. Dronningens udtalelse om græstørvæn må siges, at beskrive det godt. Vi ankom i god tid, rundvisningen var fastsat til 11.00, så der var god tid til at gå rundt og inspicere bygningen på egen hånd. Specielt en tur på toppen af græsplænen på taget, hvorfra der er en smuk udsigt over området og Aarhus bugten. Kl. 11.00 blev vi delt op i 2 grupper, hvorefter rundvisningen begyndte.

Vi begyndte vor tur med at besøge den etnografiske udstilling. Den første udstilling er "De Dødes Liv", De levende dør – men de døde lever videre. Her fik jeg en lidt sær oplevelse. Samtidig med os, var der også en gruppe handicappede gæster, der sad i deres elektriske kørestole.

(Foto Erik Olesen)

På trappen op til den etnografiske udstilling blev vi "budt velkommen" af 3 meget livagtige personer, hvoraf den ene sad i en elektrisk kørestol! Ved første øjekast var jeg sikker på, at det var en af de andre gæster, der havde forvildet sig ind bag ved afspærringen. Først ved en nærmere undersøgelse fandt jeg ud af sammenhængen.

Vi startede besøget ved at gå igennem "Åndernes Rum". Guiden fortalte kort om de forskellige temaer i udstillingen, fra Mexico, Australien, Uganda og Danmark, men på grund af den korte tid vi havde, gik vi direkte til den danske del. Her var temaet, at vi gemmer mange ting, alene fordi de har tilhørt vore afdøde.

På vej til oldtidsudstillingerne passerede vi Evolutionstrappen. Her blev vi mødt af 7 meget livagtige figurer, der repræsenterer forskellige udviklinger af menneskeracen. Første figur er den 3,2 mio. år gamle Lucy, der stammer fra Etiopien og sidste figur er Koelbjergkvinden fra stenalderen, den ældste kvinde, der er fundet i Danmark. Herefter

ter var vi så klar til at gå ind i de spændende nye udstillinger.

Vi begyndte i bronzealderen, hvor vi overværede katastrofen, da Santorini eksploderede. Dette var starten på udvekslingen af varer mellem nord og syd. Imponerende var opbygningen af Borum Eshøj i næsten fuld størrelse, og med de tre egekister med de velbevarede skeletter og deres beklædning, som er udlånt fra Nationalmuseet.

Lucy (Foto Erik Olesen)

Herefter kom vi en tur ud i jernalderens mose. Det var meget livagtig, selv gulvet gav efter, som om man gik ude i den bløde mose. Det blev selvfølgelig også til et gensyn med Tollundmandens fætter, Grauballemanden.

(Foto JørnF)

Selv de nye fund fra Alken enge er med på udstillingen.

Pludselig var vi omringet af krigere på alle sider, og vi befandt os midt i det store slag i

Illerup Ådal. Pile og spyd fløj om ørerne af os, og larmen var overdøvende. Den nye udstilling af de mange fund fra ådalen er også imponerende.

Sidste del af udstillingen er fra Vikingetiden. Det er en videreførsel af den tidligere udstilling med "De syv vikinger" fra det gamle Moesgaard. Her kan man følge de forskellige personer rundt på rejser i Europa.

Alt i alt er det et nyt og meget spændende museum der er bygget op, og det bliver spændende at følge, når de sidste dele af udstillingerne om stenalder og middelalder bliver klar om et par år.

Da vi kom ud i bussen igen, for at køre ind til byen til frokost, kom Ingelise med en lidt kedelig oplysning. Eftermiddagens første besøg i Domkirken kunne desværre ikke lade sig gøre, da kirken var lukket på grund af nogle andre arrangementer. I stedet for vil Grethe Juhler fortælle om kirken undervejs i bussen. Chaufføren lavede et stop på Strandvejen, så vi kunne nyde udsigten over bugten, men vi hørte på Grethes foredrag.

Byggeriet af Aarhus Domkirke blev påbegyndt i slutningen af 1100-tallet. Det var biskop Peder Vognsen fra Hvideslægten, han blev biskop i 1191, som særligt satte gang i byggeriet. Kirken, som er bygget som en romansk basilika i røde teglsten, var først færdige omkring år 1300. Kirken, som vi ser den i dag, er resultatet af en stor ombygning til gotisk stil som blev foretaget fra 1449 til omkring 1500.

Med sine 93 meter er Aarhus Domkirke Danmarks længste kirke og rummer ca. 1200 siddepladser. Fra begyndelsen har den været viet til de søfarendes helgen, Sct. Clement.

Mens vi holdt på Strandvejen og hørte på Grethes fortælling, var der nogle få, der fik

en lille ekstra "oplevelse". En yngre kvinde dukkede frem fra buskene ved siden af bussen, og løb, som Vorherre havde skabt hende, ud og tog en forfriskende dukkert i Bugten, og som det naturligste i Verden, tilbage til buskene, for at klæde sig på igen.

Efter fortælling og oplevelser på Strandvejen, kørte vi ind af de små gader helt ind bag Aarhus Teater, hvorfra vi gik til Café Hack for at indtage den ventende frokost. Og hvilken frokost, det var meget fornemt!

Cafe Hack (Foto JørnF)

Efter frokosten gik vi over til Domkirken, hvor Grethe fortalte videre om kalkmalerierne, altertavle, døbefont og kirkeskib. Da vi jo ikke kunne komme ind, måtte vi nøjes med at gå en tur rundt om den imponerende bygning.

Grete fortæller om domkirken (Foto JørnF)

Herefter over Bispetorv til Nordea på Skt. Clements Torv, og ned i kælderen til Vikingemuseet. På vej ned af trapperne fornemmede man rigtigt at gå tilbage i tiden, idet

der på de forskellige trappetrin var skrevet årstal, fra nutiden og nederst tilbage i Vikingetiden. Ove Østergaard gav en kort introduktion til udstillingen.

Vikingemuseet (Foto JørnF)

Før byggeriet af Nordea i 1960'erne, havde Moesgaard Museum mulighed for at grave sig ned gennem middelalderens huse og affaldsdynger. Nede i 3 m's dybde nåede man ned i dele af den gamle vikingeby. Der blev fundet huse, brønde, hegn, gadeforløb og mange enkeltgenstande, selv en del af den gamle vold omkring byen dukkede op. På grund af de spændende fund, valgte man at bevare en del af det, og lavede udstillingen Vikingernes Aros, som nu er en del af Moesgaard Museum. Udstillingen blev renoveret i 2008, hvor den også blev ført op to etage med de nyeste fund fra Aarhus vikingetid.

Efter en lang og begivenhedsrig dag, var det så på tide at vende næsen hjem til det Midtjyske igen. Atter en gang måtte Susanne og Drengene på arbejde, med at sende kaffe og chokolade rundt i bussen. Ole sang for på dagens sidste sang, "Som dybest brønd gi'r altid klare vand". Tak til museet og Formidlingsgruppen for en dejlig dag.

Erik Olesen

Møde og middag for frivilligrupperne d. 3. dec 2014

(Foto Erik Vinther Andersen)

Alle som i årets løb havde været frivillige ved Museum Silkeborg, og på den måde havde været med til at hjælpe med driften på en eller flere af museets afdelinger, blev inviteret til en aften på museet d. 3 december med lidt godt at spise og drikke. Museet har tradition for at takke for og fejre det store frivillige engagement en aften, hvor man kan tilbringe et par hyggelige timer sammen. Museet skrev i invitationen, at den hjælp museet får ved at frivillige støtter op om museet, er af stor betydning for, at museet kan drives og fremstå som et godt og attraktivt tilbud for brugerne.

(Foto Erik Vinther Andersen)

De frivillige er museets "svorne mænd eller kvinder", som er med til at fremme museets sag i kommunen, i offentligheden, over for venner og naboer og alle andre, de har kontakt til. Museumsdirektør Ole Nielsen bød velkommen og fortalte om den viden museet har fået om de besøgende ved spørgeskemaundersøgelse. Der var rundvisning på museet og aftenen sluttede med middag og hyggeligt samvær.

Mail til museet fra en frivillig

Kære Museum

Tak for i går, det var en rigtig dejlig aften.

Uhm, lækker mad. (vi er jo madglade vi danskere, når vi skal hygge os) Det var spændende at høre om udfaldet af spørgeskemaerne fra sommeren, og en rigtig god ide med rundvisningen i hovedbygningen. For mig er det altid en god oplevelse når Museet indvier.

Rigtig god jul til alle.

Venlig hilsen

Hanne Mygind-Rasmussen

Årsmødet d. 26. marts 2015

Der var ca. 60 fremmødte til årsmødet d. 26. marts 2015.

Velkomst og valg af mødeleder
Preben Strange bød velkommen til årsmødet 2014 og foreslog Erik Vinther Andersen som mødeleder. Erik Vinther Andersen blev valgt.

Erik Vinther Andersen takkede for tilliden og konstaterede, at årsmødet var rettidigt og lovligt indkaldt, idet mødet var annonceret i Ekstra Posten 10. marts 2015.

Årsberetning

Preben Strange fik derefter ordet og gennemgik årets beretning for 2014, som forelå skriftligt til de fremmødte.

Der blev lagt op til debat og spørgsmål, men der var ingen kommentarer eller spørgsmål, så beretningen blev enstemmigt godkendt ved håndsoprækning.

Redegørelse for foreningens indtægter og udgifter

Preben Strange orienterede derefter for Museumsforeningens indtægter og udgifter. Da regnskabet er en del af Museets regnskab skulle regnskabet ikke godkendes, og regnskabet fik ingen bemærkninger "med på vejen".

Valg af medlemmer til bestyrelsen

Fra bestyrelsen var Preben Strange, Grete Juhler, Erik Vinther Andersen og Ole Skjærbæk på valg.

(Foto JørnF)

Efter 28 år i bestyrelsen for Museumsforeningen, hvoraf de seneste 3 år har været som formand for både Silkeborg Museumsforening og Silkeborg kulturhistoriske Museums bestyrelse havde Preben Strange valgt at trække sig tilbage. De øvrige bestyrelsesmedlemmer var villige til genvalg.

En buket til Hans Jørgen Calundan (Foto JørnF)

Desuden havde Hans Jørgen Calundan, på grund af sygdom, valgt at trække sig fra bestyrelse et år før tid. Det betød, at der var nyvalg af to nye medlemmer til bestyrelsen.

Bestyrelsen foreslog suppleant Lissa Skov Hansen og Jacob Burkarl, som nye bestyrelsesmedlemmer.

Valg af suppleanter

Der var genvalg af Ove Østergård og nyvalg af Peter Siim Jørgensen.

Museumsforeningens bestyrelse efter årsmødet 26. marts 2015:

Martin Jakobsen, formand
Ole Skjærbæk, næstformand
Grete Juhler
Jørn Froberg
Erik Vinther Andersen
Lissa Skov Hansen
Jacob Buhrkarl

Suppleanter:
Ove Østergaard
Peter Siim Jørgensen

Indkomne forslag

Der var ingen indkomne forslag

Fastsættelse af kontingent

Bestyrelsen foreslog, at kontingentet forblev uændret.

Det blev vedtaget.

Eventuelt

Per Skottenborg roste foreningen og foreningens arbejde, og kom med et ønske om,

at foredrag/møder fremover skal starte kl. 18.00 eller 19.00 i stedet for kl. 19.30.

I forlængelse af årsmødets afslutning holdt Erik Vinther Andersen en personlig afskedstale til Preben Strange.

På museumsforeningens vegne holdt Martin Jacobsen en takketale for Preben Strange og overrakte ham blomster og gave fra Museumsforeningen.

Preben Strange gik på talerstolen og gav et historisk rids over "Min tid som bestyrelsesmedlem ved Silkeborg Museum", og takkede for gaver og taler.

Efterfølgende var der stående applaus for Preben Strange.

Preben Strange på talerstolen (Foto JørnF)

Efter årsmødet holdt Frank Lauridsen et interessant foredrag om sundhedsvæsenet i Silkeborg gennem tiderne. for Museumsforeningen.

Referent: Grete Juhler

Sensationel afsløring: Egtvedpigen er ikke dansk.

Hvad så med Tollundmanden, Ellingpigen og Grauballemanden ?

En metode udviklet af Karin M Frei, der er seniorforsker ved Nationalmuseet, har

afsløret at Egtvedpigen ikke er dansk. Hun er ikke født i det område som nu 3400 år ef-

ter kaldes Danmark, og hun har ikke opholdt sig her i den sidste del af sit liv.

Afsløringen er fremkommet ved strontium-isotop-analyse, som tager udgangspunkt i at spore grundstoffet strontium, som findes i planter, jord og vand. Strontium-isotoper er strontiumatomer, som har forskelligt antal af neutroner i atomkernen.

Levende organismer optager strontiumisotoper i forbindelse med vækst. Da forholdet mellem de forskellige strontiumisotoper varierer på forskellige geografiske steder, kan strontiumisotop-analysen vise, hvor en person opholdt sig eller ikke-opholdt sig i kroppens vækstfaser.

Ved at lave analysen på knogler, tænder, negle, hår mm er det muligt at se, hvor en person er født og vokset op og har tilbragt de sidste år af sit liv. Eksempelvis viser strontiumisotop-indholdet tand for tand det sted, personen opholdt sig i den årrække, da tændernes emalje blev dannet. Hovedhår vokser ca 1 cm pr måned, så afhængig af hårlængden kan strontiumisotop-analysen vise opholdsstedet den seneste periode i personens liv. Strontiumisotop-niveauet i negle kan anvendes tilsvarende.

For Egtvedpigens vedkommende har også ulden i hendes flotte klædedragt kunne analyseres, og denne analyse viser, at ulden ikke stammer fra får, der har levet i Danmark. Analysen af hendes tænder, negle og 23 cm lange hår viser, at hendes barndom ikke har været her i landet, men formentlig i Sydtyskland, og at hun i de sidste ca 23 måneder af sit liv har foretaget to meget lange rejser formentlig mellem Sydtyskland og Sydjylland/Nordtyskland. Analysen for de sidste seks måneder af hendes liv viser ikke

spor efter at hun har opholdt sig her i landet, så hun er måske død kort efter at være kommet her til.

Strontiumisotop-niveauet i Tyskland er ikke så godt kortlagt som i Danmark, og derfor kan det ikke med sikkerhed fastslås, at der er tale om Sydtyskland, og hvor i Sydtyskland, men ud fra alle de foretagne analyser og den foreliggende viden om strontiumisotop-niveauet i Tyskland, peger undersøgelserne på Schwarzwald området. De nye resultater er publiceret i Nature Scientific Reports. Læs mere på Videnskab.dk den 21. maj 2015 (<http://videnskab.dk>)

Det er fantastisk, hvad nutidens teknik har kunnet afsløre ud fra de få jordiske rester, som er tilbage efter en person, der levede for 3400 år siden. Det er spændende om strontiumisotop-analyse kan afsløre lige så meget om vores lokale moselig.

Jørn Froberg

Egtved er afmærket med en rød prik. De stiplede grønne linier viser stederne, hvor hun kan stamme fra ud fra strontiumisotop-analyserne af tænder, hår, negle og tøj. Det mest sandsynlige oprindelsessted er Schwarzwald, der også er markeret. Med rødt. (Tegningen er udarbejdet af Marie Louise Andersen, Nationalmuseet).

Museum Silkeborg har på møde d. 2. feb 2015
med Økonomiudvalget i kommunen redegjort for
museets udfordringer – ønsker – status.

Udfordringer:

Manglende fremskrivninger af offentlige midler:

Udvikling i offentlig støtte sammenlignet m. forbrugerprisindekset:

Statstilskud 2014 1.887.000

Statstilskud hvis det havde fulgt prisindekset 2.098.000

Kommunalt tilskud 2014 4.795.000

Kommunalt tilskud hvis det havde fulgt prisindekset 5.651.000

Samlet offentligt tilskud 2014 6.682.000

Hvis tilskuddet havde været indeksreguleret 7.749.000

"Manko" tilskud 2014 1.067.000

Nye krav for at et museum kan varetage det arkæologiske arbejde:

Man skal have ekspertise indenfor "hovedperioder"

Man skal over en 5 årig periode have publiceret en angivet mængde forskning

Ønsker:

1 stk arkæologisk forsker

1 stk nyere tids inspektør

Driftsbevilling til papirmuseet

Midler til udstillinger, markedsføring og udvikling

Mere plads til:

Udstillinger og andre publikumsfaciliteter

Meget mere plads til permanente udstillinger

Særudstillingslokale

Plads til foredrag og andre arrangementer – musik, film mv.

Værksteder, oplagring

Opbevaringsplads til udstillingsmaterialer

Plads til værkstedsfaciliteter

Plads til et grafisk-/udstillingsværksted

Et eller to små værelser med et tilhørende tekøkken.

Konservering og fundhåndtering

Magasin (behovet er ca. 500 m2)

Her ud over en yderligere række ønsker til byggeri og generelle forhold.

Status – museet i tal:

Omsætning (udgifter):

2009	12.112.000
2010:	13.916.000
2011:	13.806.000
2012:	20.419.000
2013:	16.925.000
2014: Budgettal *	8.986.000

Driften over en årrække:

Resultat 2009	516.000
Resultat 2010	-188.000
Resultat 2011	1.688.000
Resultat 2012	705.000
Resultat 2013*	-370.000
Budget 2014 **	-457.000
Budget 2015	-485.000

* Efter bevilling af ½ år til beretningsefterslæb.

Kommunalt tilskud udvikling i bidrag pr indbygger:

2009	56,24 kr
2014	53,28 kr
2014	50,50 kr (uden tilskuddet til PAP)

Besøgstal:

2011	35.012
2012	36.228
2013	34.967 (ombygning af hovedgården)
2014	35.877

Åbning af udstillingen Undervejs m. Silkeborg Mandskor og trafikminister Heunicke.(Foto Erik Vinther Andersen)

*****

Informationsgruppen står for Frivilliggruppens Nyhedsbreve. Redaktør/ansvar Jørn Froberg